

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Regionaal uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (RUP) Rijk van Maas en Waal

Kernboodschap

- Het College Wijchen heeft op 24 augustus 2021 kennis genomen van het Regionaal uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie (RUP) Rijk van Maas en Waal en besloten tot deelname aan de 2 regionale speerpunten Klimaatkennis op orde en Communicatiestrategie & campagne.
- Het College is voornemens ook deel te nemen aan het regionale speerpunt Klimaatbestendigheid in prestatieafspraken en zal hierover een besluit nemen op het moment dat het regionale Plan van aanpak voor dit speerpunt wordt aangeboden.
- Het College heeft besloten de RUP en het collegebesluit ter informatie voor te leggen aan de Raad. Dit in navolging op de eerdere Regionale adaptatiestrategie (RAS) die in 2019 ter informatie aan de Raad is voorgelegd (zaaknummer Wijchen 27979). Hiermee blijft de Raad op de hoogte van de ontwikkelingen binnen de regio en het collegestandpunt daarin.
- De informatienota's wordt tegelijkertijd aangeboden aan de gemeenteraden van Druten en Wijchen.

Eerdere besluiten

Niet van toepassing.

Toelichting

1. Terugblik proces

In 2016 is binnen de regio Rijk van Nijmegen en Land van Maas en Waal een regionale samenwerking¹ gestart om te komen tot een klimaatbestendige regio². Aanleiding was de Deltabeslissing Ruimtelijke adaptatie³ en de Deltaovereenkomst Ruimtelijke adaptatie die mede door het VNG is ondertekend. Trekker van het regioproces is Waterschap Rivierenland.

¹ Regiopartners: gemeenten Druten, Wijchen, Beuningen, Heumen, Nijmegen, Berg & Dal en West Maas en Waal, Waterschap Rivierenland en de provincie Gelderland.

² Als gevolg van klimaatverandering zullen extreme situaties van wateroverlast, droogte en hittestress vaker optreden. Ruimtelijke adaptatie (klimaatadaptatie) betreft de aanpassing van de ruimtelijke inrichting aan de gevolgen van klimaatverandering, waarbij klimaatbestendig en water-robuust inrichten vanzelfsprekend onderdeel is van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en het beheer en onderhoud van de bestaande ruimte (bron: Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie).

³ In de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie 2014 is afgesproken dat overheden ruimtelijke adaptatie uiterlijk in 2020 in hun beleid & handelen verankeren en gezamenlijk aan de slag gaan, zodat Nederland in 2050 klimaatbestendig en water-robuust is ingericht. Nb. in afwijking hierop omvat de RUP ook niet-ruimtelijke maatregelen alsook maatregelen waarvoor enkel stakeholders aan de lat staan.

In 2019 heeft het regioproces geresulteerd in een Regionale adaptatiestrategie (RAS). De RAS beschrijft de regionale strategieën om te komen tot een klimaatbestendige regio en geeft een overzicht van zinvolle maatregelen ('targets'). Maart 2019 heeft het College ingestemd met de RAS, waarna RAS en collegebesluit ter informatie zijn aangeboden aan Gemeenteraad. Op 12 juni 2019 heeft de gemeente tijdens het regiocongres het regionale manifest ondertekend.

In 2021 heeft het regioproces geresulteerd in een Regionaal uitvoeringsprogramma (RUP). Uit de ruim 30 'targets' van de RAS zijn 9 speerpunten geselecteerd, waarmee de regio in de periode 2021-2023 aan de slag gaat. Het gaat om maatregelen waarbij een gezamenlijke aanpak doelmatiger is en waarmee de regio denkt op korte termijn resultaten te kunnen boeken. Regiopartners kunnen afzonderlijk bepalen aan welke speerpunten zij willen meedoen.

Op 11 maart 2021 heeft de regionale stuurgroep definitief ingestemd met de RUP en besloten tot het vrijgeven van de RUP ter kennisneming of besluitvorming bij de betrokken lokale besturen.

2. Overwegingen voor deelname aan speerpunten

Binnen het regioproces hebben wij aangegeven te willen deelnemen aan 3 speerpunten (maatregelen), mits wij kunnen instemmen met de Plannen van aanpak en budget beschikbaar is. De speerpunten zijn: 1) Communicatiestrategie & campagne, 2) Klimaatkennis op orde en 3) Klimaatbestendigheid in prestatieafspraken.

Bij de keuze voor deze 3 speerpunten hebben we het volgende in overweging genomen:

- Aansluiting bij gemeentelijk beleid en uitvoeringsprogramma's
- Beschikbaarheid van budget
- Ruimtelijke adaptatie betreffende
- Gemeentelijke taak of verantwoordelijkheid betreffende
- Regionale samenwerking is naar verwachting doelmatiger

Op deze manier wordt met regionale deelname uitvoering gegeven aan lokaal beleid en kunnen middelen binnen de RUP-periode worden gegenereerd.

3. Toelichting bij de 3 speerpunten

Met "Communicatiestrategie & campagne" wordt een strategie ontwikkeld en een 1^e campagne gevoerd. Bij de strategieontwikkeling wordt o.a. onderzocht welke instrumenten doelmatig zijn in bewustwording en gedragsverandering van onze inwoners. Op verzoek van de regionale stuurgroep zal de 1^e campagne bij voorkeur zijn gericht op het vergroenen van particuliere tuinen.

Vermindering van het areaal verhard oppervlak en bevordering van gedragsverandering bij inwoners zijn thema's in ons gemeentelijk waterbeleid⁴. Wij verwachten dat regionale samenwerking in communicatie doelmatiger is en uniformiteit biedt.

Met "Klimaatkennis op orde" wordt kennis opgebouwd en ontsloten over regionale kwetsbaarheden als basis voor ruimtelijke ontwikkelingen en gerichte investeringen in maatregelen. Daarnaast is het speerpunt bedoeld om regiopartners naar behoefte te voorzien van praktische informatie bij de toepassing van klimaatadaptatie in de openbare ruimte.

Inzicht in kwetsbaarheden en borging van klimaatadaptatie in de gemeentelijk beleid en handelen zijn thema's in het gemeentelijk waterbeleid. We verwachten dat regionale

⁴ Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan en Strategische waternota Wijchen.

samenwerking bij kennisopbouw doelmatiger is en de kennisuitwisseling tussen regiopartners bevordert.

Met "Klimaatbestendigheid in prestatieafspraken" (plan van aanpak nog niet beschikbaar) wordt in samenwerking met corporaties een realistische set van bouwstenen voor prestatieafspraken ontwikkeld. Deze kunnen vervolgens in de lokale prestatieafspraken tussen gemeente en corporatie worden toegepast.

Dit speerpunt geeft een verfijning van de afspraken op het gebied van klimaatadaptatie die wij reeds in de overeenkomsten met de woningcorporatie hebben opgenomen. Wij verwachten dat het doelmatiger is om dit in regionaal verband op te pakken en uniformiteit biedt.

4. Financiële dekking

- *Kosten deelname aan speerpunten (gedekt)*

Verwachte kosten voor deelname aan de 3 speerpunten zijn reeds gereserveerd in de begroting 2021 (totaal €10.000). Gezien de doorlooptijd van de speerpunten is het van belang dat dit budget de komende jaren (2021-2023) ook beschikbaar blijft.

De regio krijgt cofinanciering van het Rijk voor uitvoering van de speerpunten. Deze cofinanciering is reeds verrekend in de bijdragen die van de deelnemende partners wordt gevraagd.

- *Vervolgkosten uitvoering Communicatiestrategie (nog niet gedekt)*

Het speerpunt "Communicatie & campagne" zal resulteren in een communicatiestrategie. Kosten voor de uitvoering van de communicatiestrategie zijn nog niet gedekt in de begroting.

De kosten worden regionaal voorlopig geraamd op €11.111 per partner per jaar voor de periode 2022-2023. Op basis van de communicatiestrategie volgt een apart voorstel ter besluitvorming.

- *Kosten inhuur externe procesbegeleiding bij uitvoering (nog niet gedekt)*

Nu de uitvoering van de RUP van start gaat heeft de regio behoefte aan een professionele externe procesbegeleider die projectgroep (regiopartners) inclusief ambtelijk regiotrekker (waterschap) ondersteunt. Het gaat onder andere om coördinatie van de uitvoering, voortgangsbewaking en periodieke rapportage aan de stuurgroep. Bij de regiopartners is hiervoor geen capaciteit beschikbaar.

Kosten voor de extern procesbegeleider worden vooralsnog geraamd op €3.500 per partner per jaar voor de periode 2021-2023. Een onderbouwd voorstel volgt nog ter besluitvorming.

Gevolgen

We blijven participeren in het regioproces Klimaatadaptatie Rijk van Maas en Waal en gaan deelnemen aan de 3 speerpunten.

Hiermee geven we uitvoering aan gemeentelijk beleid en dragen wij bij aan een klimaatbestendige en water-robuuste regio.

Communicatie

Communicatie over de RUP richting stakeholders en samenleving loopt via het regioproces.

Openbaar

Zaaknummer: 64061

De betrokken interne vakambtenaren zijn op de hoogte van onze deelname aan de speerpunten.

Uitvoering of Vervolgstappen

2021-2023: uitvoering van de RUP.

2024: evaluatie RUP.

Geheimhouding

Niet van toepassing.